

ליל שבת קודש פרשת דברים ה'תשנ"ט

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' י"א, המדבר ממעלת הדיבור ויחודא עלאה ויחודא תתאה, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על כמה נקודות בתורה זו של רביז"ל), כי יש יחודא עלאה ויחודא תתאה, הינו: שמע ישראל, וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד (וזהר בראשית יח:), וכל אחד מישראל צריך שיהיה נעשה זאת על-ידו, על-ידי-זה יכול לבוא לתבונות התורה לעומקה; כי מי שהוא במדרגה פחותה, הוא עדין רחוק מתבונות התורה, רק על-ידי אמצעות הדיבור יכול לבוא לתבונות התורה לעומקה וכו', עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה ענין של יחודא עלאה הוא ענין יחוד שמו יתברך בכל העולמות מראשית האצילות עד סוף עולם העשיה, ליחד שמו יתברך בתוך כולם, היינו לדעת בידיעה ברורה שהוא יתברך אחד יחיד ומיוחד, שולט ומושל בכלם, ואין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, וזהו יחוד שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד, כי בפסוק זה משמיעים כל נשמות ישראל ואומרים להם, שמע ישראל כולכם, הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד, ד' תיבות אלו הם כנגד כלליות הד' עולמות, אצילות בריאה יצירה עשיה, שהוא יתברך אחד יחיד ומיוחד בתוך כולם, וכל זה הוא יחודא עלאה, אבל ענין יחודא תתאה הוא ענין יחוד שמו יתברך גם במקומות המטונפים ועמקי הקליפות, כי באמת אין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, וגם כל הקליפות והסטרא אחרא מוכרחים לקבל חיותם ממנו יתברך, כי בלעדו יתברך אין להם שום קיום כלל, ולכן אף על פי שמבחוץ הם נראים כמקומות מאד רחוקים מן הקדושה, והם דברים אסורים ומרוחקים מכל נשמות ישראל, כגון בתי עבודה זרה ושאר מקומות הרעות והקליפות, אף על פי כן בדקות גם הם מקבלים חיותם ממנו יתברך, ואין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, וכשאנחנו אומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, אנחנו מכוונים על יחוד זאת לגלות כבוד מלכותו יתברך אפילו במקומות המטונפים חס ושלום, ולכן התקינו לומר אותו בחשאי, משל לבת מלך שהריחה ציקי קדירה, תאמר יש לה גנאי, לא תאמר יש לה צער, התחיל עבדיה להביא לה בחשאי (פסחים נ"ו.), כי הם דברים שקשה מאד לדבר עליהם בקול

ובפומבי, כי איך אפשר לפרסם בקול גדול שגם במקומות כאלו נמצא כבודו יתברך, הלא הם מקומות מטונפים ואסורים, ואסור ליכנס לשם כלל, אבל באמת לאמיתו גם שם נמצא כבודו יתברך, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי תענית פרק א') אם ישאל לך אדם היכן אלהיך, תאמר לו בכרך גדול שברומי, שאפילו במקור העבודה זרה, גם שם נמצא אלקותו יתברך, ורק שהוא שם בצמצום גדול, ואי אפשר למצוא אותה בגלוי, וזהו סוד התשובה, שאפילו אם נפל אדם למקום שנפל, אפילו לעמקי שאול תחתיות ומתחתיו, גם משם יכול לחזור אליו יתברך, כי אם יסתכל סביבו וישאל באמת, "איה מקום כבודו"? איפוא נמצא כבודו יתברך? בוודאי יכול למצוא אותו אפילו במקום השפל שהוא נמצא שם (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' י"ב), ולכן אין שום יאוש בעולם כלל, ומכל הירידות והנפילות שבעולם יכולים לחזור אליו יתברך, כי מיד שהאדם מתחיל לחזור אליו יתברך, נתגלה לו שגם במקומו השפל נמצא אלקותו יתברך, ואז כל הירידה שלו נתהפכת לתכלית העליה, למצוא את קדושתו ולצאת ממדרגתו הפחותה, נמצא שיחודא תתאה הוא יחוד נעלם ונסתר מאד, שמייחד שמו יתברך גם במקומות הכי רחוקים מן הקדושה, ומגלה גם שם שאין שום מציאות בלעדו יתברך כלל.

וכל זה נקרא בדברי רביז"ל הנ"ל "תבונות התורה לעומקה", היינו למצוא אלקותו יתברך, ולהבין דברי התורה הקדושה, אפילו בעומק הקליפות והסטרא אחרא, כי זהו עמקות נוראה ונפלאה מאד, לדלות ולגלות את התורה שיש גם במקומות רחוקים כאלו, ובודאי מי שהוא במדרגה פחותה, הוא עדיין רחוק מתבונות התורה לעומקה, כי קשה לו להבין איך שגם במקומות כאלו, ואיך בצרות ויסורים כאלו שעוברים עליו, יכולים למצוא אלקותו יתברך, ונדמה לו שאין תבונות התורה שם, אבל על ידי אמצעות הדיבור, יכולים לבוא לידי תבונות התורה לעומקה, ולגלות את ההסתרה שיש שם, היינו על ידי הרבה דיבורים של תורה ותפילה, כי הדיבור הוא הכלי שמחבר את האדם אליו יתברך, ומוציא אותו ממדרגתו הפחותה ומדבק אותו בו יתברך, כי הדיבור יש לה כח גדול לנתק את האדם מעוצם גשמיותו וחומריותו, ולהאיר על נשמתו עריבות נועם זיו שכינת עוזו יתברך, והדיבור צריך להיות הן בתורה והן בתפילה, כי דיבורי תורה מאירים על האדם אורו יתברך, שזהו עיקר נועם זיו החיים, בבחינת מה שאמרו חכמינו הקדושים (עירובין נ"ד.) כי חיים הם למוציאיהם, למוציאיהם בפה, כי כשאדם מרגיל את עצמו לדבר דיבורים בתורה, ומתמיד מאד בהם בדיבורו, אפילו שאינו מבין כל דבר על בוריו, סוף כל סוף הוא מאיר על נפשו אור זיו וחיות, וזוכה להרגיש נעימות התורה, ולבא לידי תבונות התורה לעומקה, כי כבר גילה לנו רביז"ל (שיחות הר"ן סי' ע"ו) שאין צריכין

בלימוד אלא אמירה בעלמא, וממילא יבין, עיין שם, ולכן כל מה שהאדם מרבה בדיבורי תורה, הדיבורים מאירים לו הדרך לעשות תשובה, והוא בא סוף כל סוף לידי תבונות התורה לעומקה.

וכן דיבורי תפילה הם מדבקין את האדם אליו יתברך בדביקות אמיתי, כי כל אחד ואחד כפי בחינתו, מונח בתוך הארציות והגשמיות שלו, וקשה לו מאד לנתק את עצמו מהם, אבל על ידי שפותח את פיו לדבר אליו יתברך בתפילה והתבודדות, והולך למקום פנוי שאין שם בני אדם, ומפרש את כל שיחתו אליו יתברך בתמימות ובפשיטות גמור, כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, על ידי זה מתחיל להאיר על נפשו עוצם אורו יתברך האין סוף, כי התפילה היא השער והפתח שבו נכנסין אליו יתברך, ומשם אישתמודעין ליה (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' פ"ד), כי התפילה היא החיבור בין הגוף הגשמי שלו, לבין הנשמה הרוחני שלו, בבחינת ציפרתא דקאי עד קרסוליה במיא, ורישא מטי עד צית שמיא, הצפור שעומד עד קרסוליו במים, אבל ראשו מגיע עד רום השמים, המובא בהמשך דברי רבינו"ל בתורה זו, כי רק על ידי אמצעות הדיבור יכול האדם להתעלות ממדריגתו הפחותה ולהגיע עד רום השמים ממש, כי הדיבור והקול הם הסולם לעלות על ידם לשמים, וכמובאר בתיקונים סולם דא קול (גימטריא של זה וזה שוה), וכל מה שאדם מרבה לדבר דיבורי תפילה והתבודדות אליו יתברך, כן זוכה להגיע אל תבונות התורה לעומקה, ולמצוא אלקותו יתברך גם בכל עמקי הקליפות המסככים אותו, ולכן אשרי מי שזוכה לקדש את דיבורו, ולעסוק תמיד בדיבורי תורה ותפילה, כי על ידי זה ימשך על עצמו נועם עריבת זיו השכינה הקדושה, ועולמו יראה בחייו, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה ספר דברים מתחיל עם המילין "אלה הדברים" אשר דיבר משה אל כל ישראל וגו', ויש להבין למה הוצרכו להקדים מילין אלו של "אלה הדברים" ולא כתיב וידבר משה כבשאר מקומות התורה, אבל על פי דברי רבינו"ל הנ"ל מוכן הענין מאד, כי הנה ספר דברים שהוא ספר משנה תורה, בו דיבור משה רבינו דברי תוכחות לעם ישראל איך שעברו על מה שעברו במשך ימיהם במדבר, וכן חזר להם את כל דברי התורה, והנה התוכחה של משה רבינו עליו השלום הוא התוכחה של המוכיח ההגון שעליו נאמר (שיר השירים א') נרדי נתן ריחו, עזב לא נאמר אלא נתן, שנתן בהם משה רבינו ריח טוב על ידי תוכחתו, כי משה רבינו גילה להם את התורה הגנוזה שהיה גם בתוך עומק ירדתם ונפילתם, ולימד להם דרכי

התשובה, שזהו בחינת בעבר הירדן בערבה מול סוף וגו' שכל המקומות נאמרו ברמז ובהתלבשות של דברי תורה, לגלות להם שגם בעוצם ירידתם היתה גנוזה התורה הקדושה, שזהו תבונות התורה לעומקה, ועל ידי זה היה יכול לחזור עמם כל התורה כולה עוד הפעם, ולגלות להם שגם בכל מקום ירידתם ונפילתם נמצא שם התורה הקדושה, ולכן בוודאי ראוי מאד את ההקדמה של "אלה הדברים" כי זהו בחינת קדושת הדיבור שמגלה לנו רביז"ל בתורה זו, שדייקא על ידי "אלה הדברים" והדיבורים קדושים של תורה ותפילה זוכין להגיע אל תבונות התורה לעומקה ולמצוא אלוקתו יתברך בכל מקום ממש, והשם יתברך יזכינו לעסוק בדיבורי תורה ותפילה כל ימינו עדי נזכה לקדש עצמינו ולהתדבק בו יתברך באמת מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת דברים ה'תשנ"ט

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל, במעשה מבערגיר ועני דף ר"ט עיין שם.

והקיסר הזה מיאן עתה להשתדך עם הבערגיר, כי אין נאה לקיסר להשתדך עם בערגיר; ואשתו הקיסרית היא לא זזה מן הבערגיר כלל, וירא הקיסר, שאי אפשר לו לעשות שידוך אחר נגד הבערגיר הנ"ל, בפרט כי אשתו מחזקת עמו מאד מאד, על כן חשב מחשבות על הבערגיר הנ"ל, ובתחלה ראה לחסרו, והשתדל בתחבולות, כאלו אין הדבר ממנו לגרם לו הפסד, והקיסר בוודאי יכול לעשות כזאת, והיו מפסידים ומחסרים אותו, עד שנתדלדל ונעשה עני גמור, והיא, הקיסרית היתה מחזקת עמו תמיד אחר-כך ראה הקיסר שכל זמן שזה הבן קים, הינו בן הבערגיר הנ"ל, אי אפשר לו לעשות שידוך אחר, והשתדל להעביר את אותו הבחור של הבערגיר, וחשב מחשבות להעבירו, וגלגל עליו עלילות, והושיב עליו שופטים, והשופטים הבינו, שרצון הקיסר להעבירו מן העולם, ושפטו להניחו בשק ולהשליכו לים.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל ממושיך לספר, והקיסר הזה מואן עתה להשתדך עם הבערגיר, כי אין נאה לקיסר להשתדך עם בערגיר, כי הקיסר הזה במקום לזכור היטיב שהוא בעצמו היה לפני קצת זמן עני ואביון, ונשאר בלי אשה ובלי כלום, עד שהבערגיר הציל את אשתו והחזירה לו, ונעשה עשיר וקיסר, ובמקום לזכור את כל החסדים שהבערגיר עשה עמו, ולהכיר לו טובה, במקום זה נהפך עליו לשונא וביקש להעביר אותו מן העולם, ואין מדה בזויה וגרועה מזה, שלא מלבד שאינו מכיר טובה, אלא גם משלם לו כל הרעות שבעולם, ועל זה אומר שלמה המלך עליו השלום (משלי י"ז) משיב רעה תחת טובה לא תמיש רעה מביתו, כי האדם תמיד חייב לזכור את כל הטובות שעשו עמו, ולהכיר טובה לכל מי שעשה עמו פעם טובה, וכן יהיה מכיר את מקומו, ויזכור תמיד את מצבו הראשון ואיך שריחמו עליו, ולא יתגאה עם מלכותו וממשלתו, וכמו שרואים אצל דוד המלך עליו השלום, שאפילו שנעשה מלך ושולט בכל, אף על פי חוזר וצועק בתהלים, הושיעני כי עני ואביון אנכי וגו', וכן אמרו חכמינו הקדושים (מגילה י"א) על הפסוק (שמואל א' י"ז) ודוד הוא הקטן, שהיה מקטין את עצמו, והיה יושב על הקרקע ולומד תורה וכו', כי זהו שלימות מדת המלכות והממשלה, שהאדם אינו משתמש בהם להנאתו ולצרכו חס ושלום, רק כדי לעזור את הבריות, וזהו סימן שהאדם מכיר טובה אליו יתברך באמת על כל החסד שגמל עמו מעודו.

ואשתו הקיסרית היא לא זזה מן הבערגיר כלל, כי היא היתה אשר חיל, אשה יראת ה', ולכן בוודאי הכירה טובה להבערגיר על שהציל נפשה, וגם עמד בנסיון עמה, ולכן היתה מוכנת ליתן לו את הכל ולא למנוע ממנו שום טובה שבעולם וכמו שנשבעה לו באמת.

וירא הקיסר, שאי אפשר לו לעשות שידוך אחר נגד הבערגיר הנ"ל, בפרט כי אשתו מחזקת עמו מאד מאד, על כן חשב מחשבות על הבערגיר הנ"ל, ובתחלה ראה לחסרו, והשתדל בתחבולות, כאלו אין הדבר ממנו לגרם לו הפסד, והקיסר בודאי יכול לעשות כזאת, והיו מפסידים ומחסרים אותו, עד שנתדלדל ונעשה עני גמור, וזהו רשעות שאין כמוהו, שאדם עושה רע לחבירו מתחת גבו, כאילו אין זה ממנו כלל, ובוזה מחביא את רשעתו תחת אחרים, והוא ערמומיות מגונה מאד, כי אדם שיש לו חשבון עם חבירו ורוצה לשלם לו רעה, כל זמן שעושה הרע פתוח כנגדו, הרי השני יודע ליזהר ממנו, ויכול להתחמק ממנו או להתפייס אתו, אבל בשעה שאדם עושה הרע בנכלי ערמומיות כאילו אין זה ממנו

כלל, הרי הוא רשע מרושע וגם צבוע גדול, כי יודע שאין לו שום מענה ותירוץ למה עושה לו רעה, ולכן מחביא את זה תחת גב של אחרים, ואין רע גרועה מזה.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שרביז"ל מדייק כאן לומר "והקיסר בודאי יכול לעשות בזאת", כי את זה רואים בחוש בעוונותינו הרבים, שכל אלו שיש להם איזה מלכות וממשלה בהתנהגות המדינה, יהיה מי שיהיה, עושה דברים כאלו לגרום רעות לאנשים תחת גב של אחרים, כאילו אינו מהם כלל, ואי אפשר לתפסם כלל, ובפרט רבנים צבועים הלובשים טלית שאינם שלהם, יכולים להלביש את כל רשעתם וטומאתם תחת גב של אחרים ואף פעם לא יתפסו אנשים מאיפוא זה בא, שזהו מה שמקוננים באיכה (איכה א) היו צריה לראש, שכל הצרים יש להם ראש וממשלה (עי' זוהר נשא קב"ו), ולכן צריכין רחמי שמים מרובים להנצל מצבועים כאלו, ולא להיות נתפס ברשתם כלל.

והיא, הקיסרית, היתה מחזקת עמו תמיד, כי היא היתה יראת שמים אמיתית וכנ"ל, ועיקר היראת שמים רואים במדת הכרת הטוב, כי כפי שאדם מכיר טובה לבני אדם כן בוודאי מכיר טובה להקדוש ברוך הוא.

אחר-כך ראה הקיסר שכל זמן שזה הכן קים, הינו בן הבערניר הנ"ל, אי אפשר לו לעשות שידוך אחר, והשתדל להעביר את אותו הבחור של הבערניר, וחשב מחשבות להעבירו, וגלגל עליו עלילות, והושיב עליו שופטים, והשופטים הבינו, שרצון הקיסר להעבירו מן העולם, ושפטו להניחו בשק ולהשליכו לים, כי זה הסוף של מדת כפוי טובה, ומדת הגאווה והשנאה, שמתיר דמו של ההוא, ומצווה לאחרים להעבירו מן העולם, כי מיד שמתחיל מדת הקנאה והשנאה, כבר אין לה שיעור וגבול, והסוף שהיא באה לידי שפיכות דמים רחמנא ליצלן, ה' יצילנו.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שזה מאד נוגע לענינא דיומא, ענין של ימים אלו של בין המצרים ותשעה באב, כי הלא עיקר החורבן היתה מחמת שנאת חנם, ועדין מרקד בינו, היינו כל הקנאות והשנאות שיש בין כתיב אחת לשניה, וכן הקנאות והשנאות שיש בין כל כתיב בעצמה, ושומו שמים על זה, איך יהודים יקרים יכולים לשנוא אחד את השני על לא דבר ממש, רק בגלל שאינם מהחסידיים שלו או מהכת שלו, והיא גזענות נוראה שמכאיב מאד את הלב, ורואים להבדיל בין אומות העולם שהשנאות והקנאות שיש בין הנוצרים להישמעאלים ימח שמם, והורגים אחד את

השני לאלפים ולרכבות, וכן בין הנוצרים והישמעאלים בעצמם יש כתות כתות שהורגים ומחסלים בינם לבין עצמם, ובעוונותינו הרבים נתקיים גם אצל עם ישראל כן, שיש שנאות כאלו בין כתה אחד להשניה, ובתוך כל כתה, עד שקשה לסבול כל אלו ההפרדות וההפלגות, והכל בנוי על שקר וכזב, כאילו ההוא רוצה רק להרוס ורק אני רוצה לבנות, וכך כל אחד אומר, ועל ידי זה באים לידי קנאות ושנאות, ואי אפשר להסתדר עם אחרים כלל, ולכן החוב מוטל עלינו בימים עלינו ביותר, לעבוד על מדת אהבת ישראל ולאהוב כל בר ישראל יהיה מי שיהיה, אפילו אם אינו מן האנשים שלי ואינו מחזיק מן הרבי שלי, כי כולנו בני אב אחד אנחנו, וכולנו נקראים בנים למקום, ולמה לנו לריב כל כך בינינו, והשם יתברך יזכינו להגיע אל מדת האהבה והשלום באמת, ונאהוב כל בר ישראל כנפשינו, ובזכות זה ישלח לנו הקדוש ברוך הוא משיח צדיקנו ויגאלינו מן הגלות לגאולת עולם במהרה בימינו אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת דברים ה'תשנ"ט

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ס"ז, המדבר מהתגלות הצדיק וממאורי אור ומאורי אש, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על כמה נקודות שבתורה זו של רביז"ל) וזה בחינת ההעלמה, שנתעלם היפי והפאר של כל העולם כי יש צדיק, שהוא היפי והפאר והחן של כל העולם כלו, בבחינת (בראשית ל"ט): "ויהי יוסף יפה-תאר ויפה-מראה", בחינת (תהלים מ"ח): "יפה נוף משוש כל הארץ" (ועין זוהר ויגש רי:): כי זה הצדיק האמתי שהוא בחינת יוסף, הוא ההדור והיפי של כל העולם, וכשזה היפי והפאר נתגלה בעולם, דהינו כשזה הצדיק, שהוא היפי של כל העולם, נתפרסם ונתגדל בעולם, אזי נפתחין העינים של העולם שכל מי שנכלל בזה החן האמת של זה הצדיק, שהוא החן והיפי של העולם, דהינו שמתקרב אליו ונכלל בו, נפתחין עיניו ויכול לראות וכו', עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה הצדיק האמת נקרא היופי הפאר של העולם, והוא נקרא "מאורי אור", כי הצדיק מאיר עיני הבריות באור אלקותו יתברך, ופותח את עיניהם בכדי שיוכלו לראות אלקות, כי אדם שאינו זוכה לראות אלקותו יתברך ולהרגיש אמתת מציאותו יתברך בכל אשר פונה הרי הוא בחינת סומא ועוור, כי סומא בגשמיות כל אחד מבין את גודל הרחמנות שעליו, שהרי העולם חשוך בעדו והוא נחשב למת, ואין לו שובע, וכל זה הוא סומא בגשמיות, קל וחומר ובן בנו של קל וחומר סומא ברוחניות, שאינו רואה את אלקותו יתברך ואינו מרגיש את אמתת מציאותו יתברך, הרי הוא סומא גמור רחמנא ליצלן, ואין לו חיים, ואין לו שובע, ועולם חשוך בעדו רחמנא ליצלן, והנה הצדיק האמת הוא חתיכת אור, כי ימים ושנים רץ אחריו יתברך כאשר רץ הקורא בהרים, ועל ידי זה נתהפך לחתיכת אור עד שמאיר גם לכל מי שבא סביבו, ולכן הוא נקרא "מאורי אור", והוא היופי והפאר של כל העולם, אבל זה לעומת זה יש כנגדו מאורי אש חס ושלוש שרוצים להסתיר את אורו הגדול, שהם מפורסמים של שקר, והשונאים והחולקים על הצדיק האמת, והם מגבירים את אש הכעס ואש התאוות על ידי מעשיהם הרעים, ואז נעשה "מאורי אש" ושורפים רחמנא ליצלן נשמות ישראל, ולכן עיקר עבודת האדם לזכות להתקרב אל הצדיק האמת שהוא בחינת מאורי אור ועל ידי זה יאיר על נפשו נועם זיו הדרו, ויאיר בו אלקותו יתברך באור נערב ונפלא מאד.

וזהו מה שאנחנו מאוננין ומקוננין בימים אלו של בין המצרים על התגברות המאורי אש על המאורי אור, שזהו עיקר חורבן ושריפת בית אלקינו, בבחינת (איכה א') ממרום שלח אש בעצמותי וירדנה, היינו שמתגברים המפורסמים של שקר שגורמים אש המחלוקת בין נשמות ישראל, כי אלמלא היה מתגלה בעולם את גודל המאורי אור של הצדיקי אמת, בוודאי היה נבנה בית מקדשינו ותפארתינו, היינו המוחין קדושים של כל אחד ואחד, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ג.) כל מי שיש בו דיעה כאילו נבנה בית המקדש בימיו, שמיד שיש לאדם דעת אמיתי להכיר את הקדוש ברוך הוא, נחשב כאילו הבית המקדשו נבנה בימיו, נמצא שכל מה שאדם ממשיך על עצמו ה"מאורי אור" של הצדיקי אמת, ומכנים בדעתו לימודם המאירה, כך נבנה אצלו בית המוחין וכך הוא מרגיש מעין הגאולה ממש, והשם יתברך יזכינו להיות מקורבים אל צדיקים קדושים כאלו, ולהכנים בעצמינו לימודם הנפלאה, עדי נזכה לראות בבנין בית מקדשינו בביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן ואמן.

